

LỜI GIẢI - HƯỚNG DẪN - ĐÁP SỐ CHƯƠNG I

§1.

1.1. a) $y = 3x^2 - 8x^3$. TXĐ^(*) : $\mathbb{R}$.

$$y' = 6x - 24x^2 = 6x(1 - 4x).$$

$$y' = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x = \frac{1}{4}. \end{cases}$$

$y' > 0$ trên khoảng $\left(0 ; \frac{1}{4}\right)$, suy ra y đồng biến trên khoảng $\left(0 ; \frac{1}{4}\right)$.

$y' < 0$ trên các khoảng $(-\infty ; 0)$, $\left(\frac{1}{4} ; +\infty\right)$, suy ra y nghịch biến trên các khoảng $(-\infty ; 0)$; $\left(\frac{1}{4} ; +\infty\right)$.

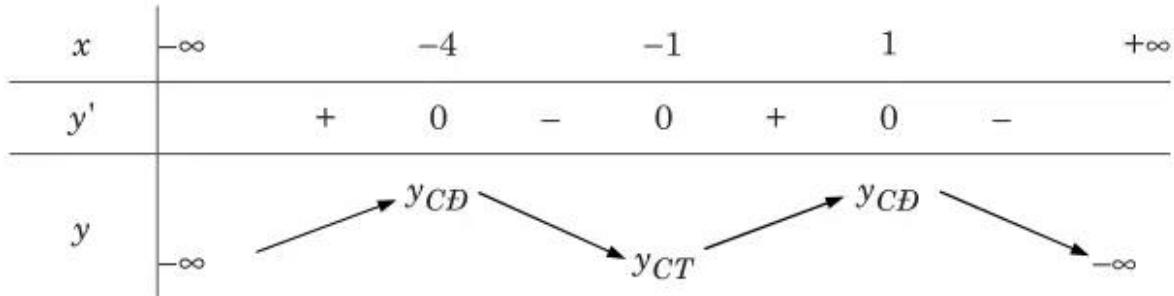
b) $y = 16x + 2x^2 - \frac{16}{3}x^3 - x^4$. TXĐ : $\mathbb{R}$.

$$y' = 16 + 4x - 16x^2 - 4x^3 = -4(x+4)(x^2-1).$$

(*) Tập xác định viết tắt là TXĐ.

$$y' = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = -4 \\ x = -1 \\ x = 1. \end{cases}$$

Vậy hàm số y đã cho đồng biến trên các khoảng $(-\infty ; -4)$ và $(-1 ; 1)$, nghịch biến trên các khoảng $(-4 ; -1)$ và $(1 ; +\infty)$.

c) $y = x^3 - 6x^2 + 9x$. TXĐ: $\mathbb{R}$.

$$y' = 3x^2 - 12x + 9, y' = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = 1 \\ x = 3. \end{cases}$$

$y' > 0$ trên các khoảng $(-\infty ; 1)$, $(3 ; +\infty)$ nên y đồng biến trên các khoảng $(-\infty ; 1)$, $(3 ; +\infty)$.

$y' < 0$ trên khoảng $(1 ; 3)$ nên y nghịch biến trên khoảng $(1 ; 3)$.

d) $y = x^4 + 8x^2 + 5$. TXĐ: $\mathbb{R}$.

$$y' = 4x^3 + 16x = 4x(x^2 + 4), y' = 0 \Leftrightarrow x = 0.$$

$y' > 0$ trên khoảng $(0 ; +\infty) \Rightarrow y$ đồng biến trên khoảng $(0 ; +\infty)$.

$y' < 0$ trên khoảng $(-\infty ; 0) \Rightarrow y$ nghịch biến trên khoảng $(-\infty ; 0)$.

1.2 a) $y = \frac{3 - 2x}{x + 7}$. TXĐ: $\mathbb{R} \setminus \{-7\}$.

$$y' = \frac{-17}{(x + 7)^2}.$$

$y' < 0$ trên các khoảng $(-\infty ; -7)$, $(-7 ; +\infty)$ nên hàm số nghịch biến trên các khoảng đó.

b) $y = \frac{1}{(x - 5)^2}$. TXĐ: $\mathbb{R} \setminus \{5\}$.

$$y' = \frac{-2}{(x - 5)^3}.$$

$y' < 0$ trên khoảng $(5 ; +\infty)$ nên y nghịch biến trên khoảng $(5 ; +\infty)$.

$y' > 0$ trên khoảng $(-\infty ; 5)$ nên y đồng biến trên khoảng $(-\infty ; 5)$.

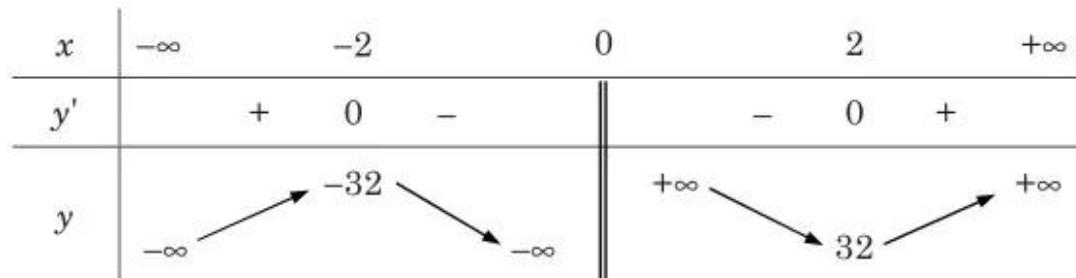
c) $y = \frac{2x}{x^2 - 9}$. TXĐ : $\mathbb{R} \setminus \{-3 ; 3\}$.

$$y' = \frac{-2(x^2 + 9)}{(x^2 - 9)^2}.$$

$y' < 0$ trên các khoảng $(-\infty ; -3)$, $(-3 ; 3)$, $(3 ; +\infty)$ nên hàm số đã cho nghịch biến trên các khoảng đó.

d) $y = \frac{x^4 + 48}{x}$. TXĐ : $\mathbb{R} \setminus \{0\}$.

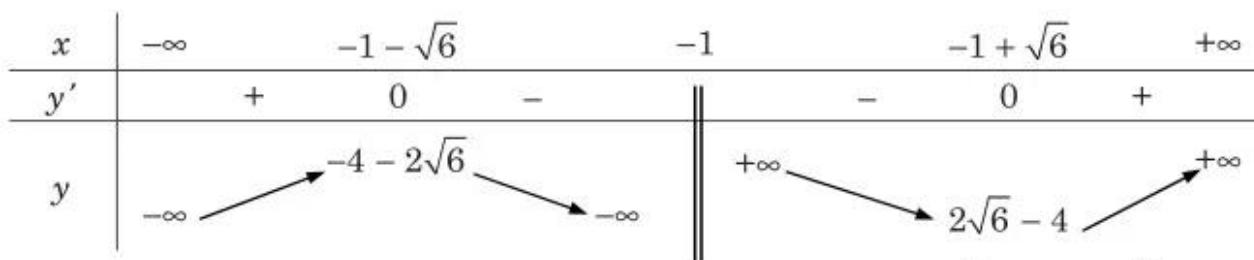
$$y' = \frac{3(x^4 - 16)}{x^2} = \frac{3(x^2 - 4)(x^2 + 4)}{x^2}, y' = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = -2 \\ x = 2. \end{cases}$$

Vậy hàm số đã cho đồng biến trên các khoảng $(-\infty ; -2)$, $(2 ; +\infty)$ và nghịch biến trên các khoảng $(-2 ; 0)$, $(0 ; 2)$.

e) $y = \frac{x^2 - 2x + 3}{x + 1}$. TXĐ : $\mathbb{R} \setminus \{-1\}$.

$$y' = \frac{x^2 + 2x - 5}{(x + 1)^2}, y' = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = -1 - \sqrt{6} \\ x = -1 + \sqrt{6}. \end{cases}$$

Vậy hàm số đã cho đồng biến trên các khoảng $(-\infty ; -1 - \sqrt{6})$, $(-1 + \sqrt{6} ; +\infty)$ và nghịch biến trên các khoảng $(-1 - \sqrt{6} ; -1)$, $(-1 ; -1 + \sqrt{6})$.

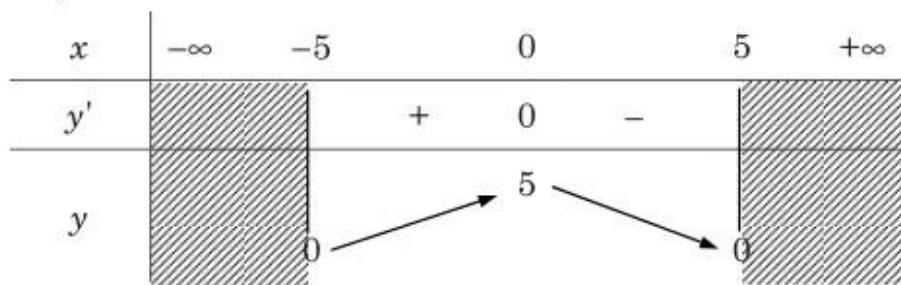
g) $y = \frac{x^2 - 5x + 3}{x - 2}$. TXĐ : $\setminus \{2\}$.

$$y' = \frac{x^2 - 4x + 7}{(x - 2)^2} > 0 \text{ (do } x^2 - 4x + 7 \text{ có } \Delta' = -3 < 0).$$

Vậy hàm số đã cho đồng biến trên các khoảng $(-\infty ; 2)$, $(2 ; +\infty)$.

1.3. a) $y = \sqrt{25 - x^2}$. TXĐ : $[-5 ; 5]$.

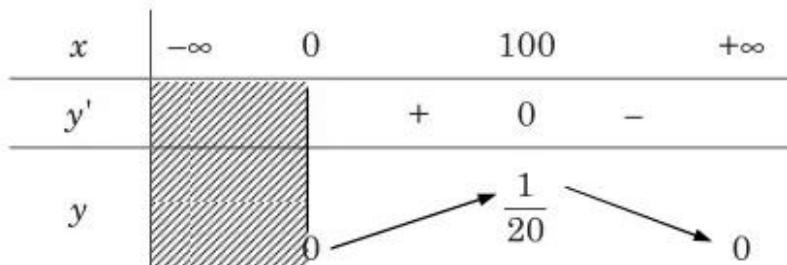
$$y' = \frac{-x}{\sqrt{25 - x^2}}; y' = 0 \Leftrightarrow x = 0.$$

Vậy hàm số đồng biến trên khoảng $(-5 ; 0)$, nghịch biến trên khoảng $(0 ; 5)$.

b) $y = \frac{\sqrt{x}}{x + 100}$. TXĐ : $[0 ; +\infty)$.

$$y' = \frac{100 - x}{2\sqrt{x}(x + 100)^2}; y' = 0 \Leftrightarrow x = 100.$$

Vậy hàm số đồng biến trên khoảng $(0 ; 100)$ và nghịch biến trên khoảng $(100 ; +\infty)$.

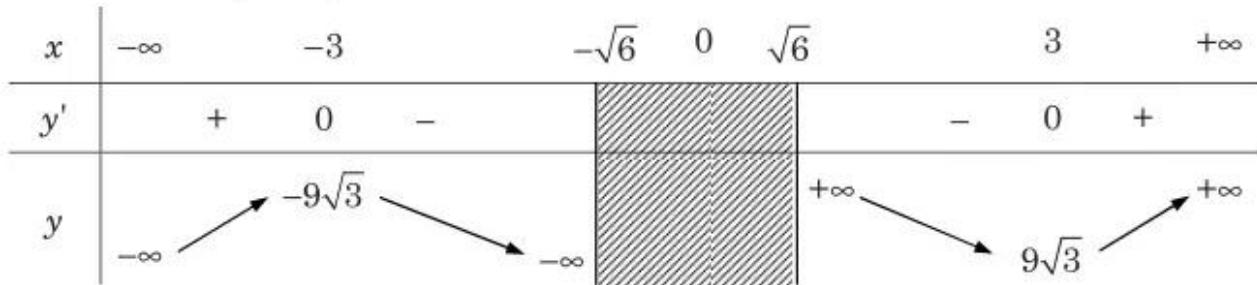
c) $y = \frac{x}{\sqrt{16 - x^2}}$. TXĐ : $(-4 ; 4)$.

$$y' = \frac{16}{(16 - x^2)\sqrt{16 - x^2}} > 0, \forall x \in (-4 ; 4).$$

Vậy hàm số đồng biến trên khoảng $(-4 ; 4)$.

d) $y = \frac{x^3}{\sqrt{x^2 - 6}}$. TXĐ : $(-\infty; -\sqrt{6}) \cup (\sqrt{6}; +\infty)$.

$$y' = \frac{2x^2(x^2 - 9)}{(x^2 - 6)\sqrt{x^2 - 6}}; y' = 0 \Leftrightarrow x = \pm 3.$$

Vậy hàm số đồng biến trên các khoảng $(-\infty; -3)$, $(3; +\infty)$, nghịch biến trên các khoảng $(-3; -\sqrt{6})$, $(\sqrt{6}; 3)$.

1.4. a) $y = x - \sin x$, $x \in [0; 2\pi]$.

$$y' = 1 - \cos x \geq 0 \text{ với mọi } x \in [0; 2\pi].$$

Dấu "=" xảy ra chỉ tại $x = 0$ và $x = 2\pi$.

Vậy hàm số đồng biến trên đoạn $[0; 2\pi]$.

b) $y = x + 2\cos x$, $x \in \left(\frac{\pi}{6}; \frac{5\pi}{6}\right)$.

$$y' = 1 - 2\sin x < 0 \text{ với } x \in \left(\frac{\pi}{6}; \frac{5\pi}{6}\right).$$

Do đó, hàm số nghịch biến trên khoảng $\left(\frac{\pi}{6}; \frac{5\pi}{6}\right)$.

c) Xét hàm số $y = \sin \frac{1}{x}$ với $x > 0$.

$$y' = -\frac{1}{x^2} \cos \frac{1}{x}.$$

Giải bất phương trình sau trên khoảng $(0; +\infty)$:

$$\begin{aligned} \frac{1}{x^2} \left(-\cos \frac{1}{x}\right) &> 0 \Leftrightarrow \cos \frac{1}{x} < 0 \\ \Leftrightarrow \frac{\pi}{2}(1+4k) &< \frac{1}{x} < \frac{\pi}{2}(3+4k), k=0, 1, 2, \dots \\ \Leftrightarrow \frac{2}{\pi(1+4k)} &> x > \frac{2}{\pi(3+4k)}, k=0, 1, 2, \dots \end{aligned}$$

Do đó, hàm số đồng biến trên các khoảng

$$\dots, \left(\frac{2}{(4k+3)\pi}; \frac{2}{(4k+1)\pi} \right), \left(\frac{2}{(4k-1)\pi}; \frac{2}{(4k-3)\pi} \right), \dots, \left(\frac{2}{7\pi}; \frac{2}{5\pi} \right), \left(\frac{2}{3\pi}; \frac{2}{\pi} \right)$$

và nghịch biến trên các khoảng

$$\dots, \left(\frac{2}{(4k+1)\pi}; \frac{2}{(4k-1)\pi} \right), \dots, \left(\frac{2}{5\pi}; \frac{2}{3\pi} \right), \left(\frac{2}{\pi}; +\infty \right), \text{ với } k = 0, 1, 2, \dots$$

- 1.5.** a) Xét hàm số $f(x) = \tan x - \sin x$ trên nửa khoảng $\left[0; \frac{\pi}{2} \right]$;

$$f'(x) = \frac{1}{\cos^2 x} - \cos x = \frac{1 - \cos^3 x}{\cos^2 x} \geq 0, \quad x \in \left[0; \frac{\pi}{2} \right].$$

Dấu " $=$ " xảy ra chỉ tại $x = 0$.

Suy ra $f(x)$ đồng biến trên nửa khoảng $\left[0; \frac{\pi}{2} \right]$.

Mặt khác, ta có $f(0) = 0$, nên $f(x) = \tan x - \sin x > 0$ hay $\tan x > \sin x$ với mọi $x \in \left(0; \frac{\pi}{2} \right)$.

- b) • Xét hàm số $h(x) = 1 + \frac{1}{2}x - \sqrt{1+x}$ trên $[0; +\infty)$;

$$h'(x) = \frac{1}{2} - \frac{1}{2\sqrt{1+x}} \geq 0 \text{ với } 0 \leq x < +\infty.$$

Dấu " $=$ " xảy ra chỉ tại $x = 0$ nên $h(x)$ đồng biến trên nửa khoảng $[0; +\infty)$.

Vì $h(0) = 0$ nên

$$h(x) = 1 + \frac{1}{2}x - \sqrt{1+x} > 0$$

hay $1 + \frac{1}{2}x > \sqrt{1+x}$ với $0 < x < +\infty$.

- Xét hàm số $f(x) = \sqrt{1+x} - 1 - \frac{1}{2}x + \frac{x^2}{8}$ trên $[0; +\infty)$;

$$g(x) = f'(x) = \frac{1}{2\sqrt{1+x}} - \frac{1}{2} + \frac{x}{4},$$

$$g'(x) = \frac{1}{4} - \frac{1}{4(1+x)\sqrt{1+x}} \geq 0 \text{ với } 0 \leq x < +\infty.$$

Vì $g(0) = 0$ và $g(x)$ đồng biến trên nửa khoảng $[0 ; +\infty)$ nên $g(x) \geq 0$, tức là $f'(x) \geq 0$ trên khoảng đó và vì dấu " $=$ " xảy ra chỉ tại $x = 0$ nên $f(x)$ đồng biến trên nửa khoảng $[0 ; +\infty)$.

Mặt khác, ta có $f(0) = 0$ nên

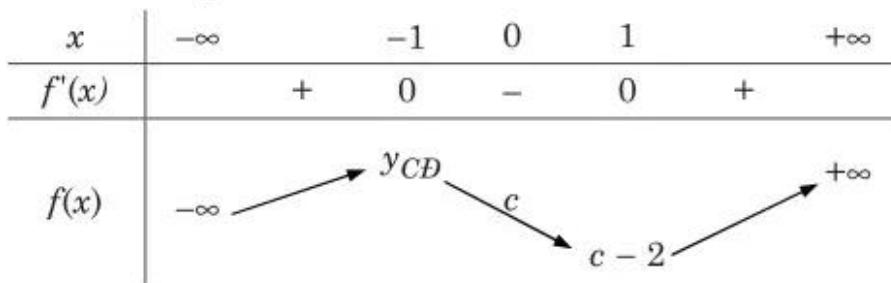
$$f(x) = \sqrt{1+x} - 1 - \frac{1}{2}x + \frac{x^2}{8} > 0 \text{ hay } 1 + \frac{1}{2}x - \frac{x^2}{8} < \sqrt{1+x}$$

với mọi $0 < x < +\infty$.

1.6. Đặt $f(x) = x^3 - 3x + c$. TXĐ : .

$$f'(x) = 3x^2 - 3 = 3(x^2 - 1),$$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow \begin{cases} x = -1 \\ x = 1. \end{cases}$$

Trên đoạn $[0 ; 1]$ hàm số $f(x)$ nghịch biến nên đồ thị của hàm số $f(x)$ không thể cắt trục hoành tại hai điểm trên đoạn này, tức là phương trình $x^3 - 3x + c = 0$ không thể có hai nghiệm thực trên đoạn $[0 ; 1]$.

1.7. $f(x) = \sin x - bx + c$ nghịch biến trên nếu ta có $f'(x) = \cos x - b \leq 0, \forall x \in \mathbb{R}$.

Vì $|\cos x| \leq 1$ nên $f'(x) \leq 0 \Leftrightarrow b \geq 1$.